

عنوان مقاله:

نقش قدرت و وراثت در تعیین جانشینان پادشاهان در شاهنامه

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب حماسی، دوره 17، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

اسماعیل خیرآبادی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، رودهن، ایران

سپیده سپهری - استادیار / گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران

ماندانا هاشمی اصفهان - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران

خلاصه مقاله:

شاهنامه از دیدگاه ایرانیان کتاب سیاست و جهان داری است و از طریق به تصویر کشیدن سرگذشت پهلوانان و پادشاهان، در واقع به دنیاپرستان و بی‌دادگران درس عبرت می‌دهد و آنان را از بادافره گناهان و ستم هایشان آگاه می‌سازد. در این مقاله بر آنیم که چگونگی شکل‌گیری حکومت‌ها را از ابعاد گوناگون نظیر فره ایزدی، فره شاهی (وراثت و گردش و انتقال خون در نسل پادشاهی)، قدرت و داشتن پشتوانه و پایگاه اجتماعی به عنوان نقش‌های موثر در ایجاد حکومت‌ها، به ویژه بررسی تقابل قدرت و وراثت را در بیش از پنجاه پادشاه مورد بررسی قرار دهیم. محور اصلی پایه‌های حکومت در شاهنامه، قدرت و انواع تجلیات آن است. به بیان دیگر، شاهنامه نبرد قدرت هاست؛ یعنی نبرد داد و بی‌داد است. در شاهنامه بنا به عقاید بعضی از قبایل، بسیار تاکید شده است که زنان، چه در جایگاه پادشاهی و چه به عنوان ملکه، ناقل وراثت و خون پادشاهی و قدرت در ساختار فرمان‌روایی اند که رگه‌هایی از رسم کهن مادرسالاری را در آن می‌توان دید و در این مورد، زن بیش‌تر در نقش مادر، دختر یا خواهر، عامل انتقال وراثت بوده است مانند ازدواج ضحاک با خواهران جمشید، داستان سیاوش و داستان مخالفت سرو، پادشاه یمن، با ازدواج دخترانش با پسران فریدون. نگارندگان به روش تحلیلی و تطبیقی به بررسی و تطبیق دوره‌های پادشاهی و تقابل قدرت و وراثت به عنوان یکی از پایه‌های حکومت آنان پرداخته‌اند.

کلمات کلیدی:

فردوسی، شاهنامه، قدرت، فره ایزدی، فره شاهی (وراثت)، حکومت پادشاهان و تقابل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1541637>

